

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, https://tm.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijai

2024-07- Nr.
Į 2024-06-18 Nr. SR-2204

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą](#) (toliau – Projektas). Pagal kompetenciją įvertinę Projektą teikiame pastabas ir pasiūlymus:

1. Galiojančio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ nutarimo 3.10 papunkčiu yra patvirtintas *Paramos aukštųjų mokyklų studentams teikimo tvarkos aprašas*, kurio teisinis pagrindas yra Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio 4 dalis ir kuris reguliuoja *paramos teikimą* Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams iš Lietuvos Respublikos valstybės *biudžeto lėšų ar kitų teisėtai gautų lėšų*. Atsižvelgiant į tai ir siekiant reguliavimo vientisumo ir sistemiškumo, siūlytina įvertinti galimybę keisti minėtą galiojančią aprašą jame inkorporuojant Projektu siūlomą teisinį reguliavimą.

2. Paramos teikimo aukštųjų mokyklų studentams, studijuojantiems valstybės nefinansuojamose studijų vietose, apmokant studijų kainą arba jos dalį Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis, tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 1 punkte nurodoma, kad šiuo Aprašu *įgyvendinamos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtinto poįstatyminio teisės akto nuostatos*. Pažymėtina, kad toks reguliavimas *neatitiktų teisės akto hierarchijos principo*, reiškiančio, jog „poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis *įstatymais*, kad poįstatyminis teisės aktas yra *įstatymo* normų taikymo aktas, nepaisant to, ar tas aktas yra vienkartinio (ad hoc) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (inter alia Konstitucinio Teismo 2007 m. rugsėjo 6 d., 2010 m. kovo 9 d., 2012 m. balandžio 18 d., 2013 m. vasario 20 d., 2013 m. gegužės 9 d. nutarimai). Konstitucinėje jurisprudencijoje yra pažymėta, kad Vyriausybės pareiga priimti poįstatyminius aktus, būtinus *įstatymams įgyvendinti*, kyla tiesiogiai iš Konstitucijos, o esant įstatymų leidėjo pavedimui – ir *iš įstatymų bei Seimo nutarimų dėl įstatymų įgyvendinimo* (Konstitucinio Teismo 2014 m. gegužės 9 d. nutarimas).

3. Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 77 punktu „aukštesnės teisinės galios teisės akte taip pat turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus“. Aprašo 1 punkte siūlytina *atsisakyti nuorodos į ministro patvirtintą teisės aktą*.

4. Nurodoma, kad Aprašo 1 punkte minimas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas aprašas ir juo nustatomos priemonės yra *aktualios 2021-2030 metais*. Siūlytina paaiškinti Projekto sąsają su šia priemone, t. y. ar Aprašas taip pat galiotų šios priemonės galiojimo laikotarpiu. Tačiau toks reguliavimo ribojimas nėra siūlomas.

5. Aprašo 1 punkte teigiama, kad Aprašas „skirtas <...> 4.1 veiklai „Suteikti galimybę *pedagogams* tobulinti kompetencijas nacionalinėse kvalifikacijos tobulinimo programose ir magistrantūros studijose“ (toliau – Projektas), finansuojamai iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų (toliau – EGADP lėšos), įgyvendinti“. Aprašo 2 punkte nurodoma, kad „Aprašas reglamentuoja paramos teikimą *asmenims*, studijuojantiems pagal magistrantūros studijų programas Lietuvos aukštosiose mokyklose <...>“. Aprašo 3 punkte nurodoma, kad „Studentų tikslinė grupė yra švietimo įstaigų <...> vadovai, jų pavaduotojai ugdymui ir ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai bei kiti pedagoginiai darbuotojai (toliau – studentai), dalyvaujantys Projekte“. Siūlytina atskleisti šių punktų santykį, jei vienu atveju nurodoma, kad Aprašo reguliavimas skiriamas *pedagogų* kompetencijai tobulinti, kitu atveju – kad skiriama visiems *studijuojantiems asmenims*, o trečiuoju atveju, kad studentai šiuo atveju – tik *švietimo įstaigų darbuotojai*. Taip pat siūlytina suderinti šiuos punktus tarpusavyje.

6. Aprašo 5 punkte siūlytina minėti *studijavimą*, o ne „dalyvavimą Projekte“.

7. Aprašo 6 punkte formuluojama „Švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija (toliau – įgaliota institucija), įgyvendinanti Projektą, *turi teisę apmokėti* studentams studijų kainą, kuri negali būti didesnė nei norminė studijų kaina, iš EGADP lėšų“. Manytina, kad šiuo atveju institucija *turi pareigą* apmokėti studentams studijų kainą. Priešingu atveju, jei nustatoma „teisė“ apmokėti studijų kainą, turi būti nustatoma, kokiais atvejais priimamas sprendimas apmokėti/neapmokėti studijų kainą, kokios sąlygos turi būti įvykdomos ar kokios aplinkybės įvertinamos.

8. Aprašo 6 punktas ir kitos Aprašo nuostatos kalba apie *studijų kainos apmokėjimą* studentams, šis reguliavimas kildinamas iš Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio 4 dalies („Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų aukštųjų mokyklų studentams gali būti teikiama *parama*“). Tačiau ši įstatymo nuostata nustato *paramos teikimą*, o *studijų kainos apmokėjimas* yra atskiras įstatymo institutas. Apraše turi būti kalbama apie *paramą studijų kainai ar jos daliai apmokėti*.

9. Aprašo 7 punkte siūlytina sureguliuoti, *kaip atrenkami* studentai, galintys pretenduoti į studijų kainos ar jos dalies finansavimą.

10. Siekiant tikslumo Aprašo 8.1, 8.2 papunkčius siūlytina formuluoti kaip *pareigą apmokėti* studento studijų kainą (o ne pervesti lėšas).

11. Aprašo 8.2 papunktį nustatoma, jog iš anksto sumokama visa studijų kaina už visą studijų laikotarpį. Siūlytina įvertinti atvejus, *jei studijos nėra baigiamos*.

12. Siūlytina įvertinti Aprašo 9.1 papunkčio tikslingumą atsižvelgiant į tai, kad kokybiškas studijų programos ir kitų įsipareigojimų vykdymas yra bendro pobūdžio pareiga, kylanti iš Mokslo ir studijų įstatymo.

13. Siūlytina įvertinti, ar Aprašo 9.2 papunktyje nustatyta aukštosios mokyklos pareiga informuoti įgaliotą instituciją neturėtų būti nustatoma *studentui*, nes Aprašo 11 punkte nurodomos aplinkybės susijusios su studento veiksmais.

14. Siūlytina patikslinti ir konkretizuoti Aprašo 9.3 papunktyje nustatomą pareigą „teikti įgaliotai institucijai *visą su Projekto įgyvendinimu susijusią informaciją*“, nes nėra suprantama, *kokios informacijos* reikalaujama. Šiuo aspektu tikslintinas ir Aprašo 9.5 papunktis „teikti raštu veiklos *dalykinę ir finansinę ataskaitą apie trišalės sutarties įgyvendinimą*“.

15. Siūlytina atsisakyti Aprašo 9.4 papunktyje nustatytos pareigos kaip perteklinės. Savaimė suprantama, kad *teikiama teisinga informacija* (tik ji turėtų būti konkretizuojama Aprašo 9.3 papunktyje).

16. Aprašo 9.5 papunktyje siūlytina patikslinti formuluotę, nurodant, *kieno nustatytais terminais* teikiama informacija.

17. Aprašo 10.2 papunktyje nurodomą terminą siūlytina skaičiuoti ne nuo aplinkybių atsiradimo, o nuo *sužinojimo* apie šių aplinkybių buvimą. Taip pat siūlytina įvertinti, ar apie šiame papunktyje nustatytų aplinkybių atsiradimą neturėtų būti *informuojama ir įgaliota institucija*.

18. Siūlytina Apraše sureguliuoti ir kylančias *sutarties nutraukimo pasekmes*.

19. Vertinant Aprašo 11 punktą, pastebėtina, kad lieka nesureguliuota, ar nurodytais atvejais turės būti sudaromas susitarimas dėl sutarties nutraukimo, taip pat, kokie veiksmai, jei bent viena šalis nesutiks. Manytina, kad sutartis galėtų *pasibaigti* atsiradus nurodytoms aplinkybėms. Tačiau pažymėtina, kad tokia nuostata negalėtų būti tiesioginio taikymo (nutarimas to negali reguliuoti), o galėtų būti privalomai numatoma sutarties sąlyga (kaip ir 8-10 punktuose). Taip pat sutartyje gali būti numatoma nuostata, kad sutartis vienašališkai nutraukiama.

20. Aprašo 11.2 papunktyje brauktina abstrakti ir pridėtinės vertės nesukurianti formuluotė „įstatymo nustatyta tvarka“.

21. Aprašo 12 punkte nurodyta, kad studento asmens duomenys saugomi 10 metų po paramos studentui suteikimo datos. Siūlome patikslinti nuostatą nurodant, kad numatytas asmens duomenų saugojimo terminas taikomas pagal Aprašą tvarkomų studento asmens duomenų saugojimui. Taip pat siūlome įvertinti, ar šis saugojimo terminas taikomas ir aukštajai mokyklai, ir įgaliotai institucijai saugant asmens duomenis (pvz., reikėtų įvertinti, ar kiti teisės aktai neįpareigoja aukštosios mokyklos saugoti studentų duomenų kitokiais terminais). Be to, reikia įvertinti šios nuostatos ir Aprašo 13 punkto, pagal kurį dokumentai saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka, nuostatos santykį, atsižvelgiant į tai, kad dokumentuose gali būti nurodyti studentų asmens duomenys, todėl neaišku, kiek laiko jie turėtų būti saugomi.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska